అగ్నేః కృత్తికా దేవగృహా ఋతమేవ వైశ్వదేవేన తే తద-
న్నన్తం పఞ్చదశేన తే బృహతీ ఏవ వ్యష్టిః । అగ్నేః కృత్తికా య
ఉ చైనమేవ వేద ॥ ౬-౨ ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

షష్ఠప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ అనుమత్యై పురోడాశమష్టాకపాలన్నిర్వపతి । యే ప్రత్యఞ్చశ్శమ్యాయా అవశీయన్తే । తన్నైరృతమేకకపాలమ్ । ఇయం వా అనుమతిః । ఇయన్నిరృతిః । నైరృతేన పూర్వేణ ప్రచరతి । పాప్మానమేవ నిరృతిం పూర్వాన్నిరవదయతే । ఏకకపాలో భవతి । ఏకధైవ నిరృతిన్నిరవదయతే । యదహుత్వా గార్హపత్య ఈయుః ॥ ౧ ॥ రుద్రో భూత్వాఽగ్నిరనూత్థాయ । అధ్వర్యుఞ్చ యజమానఞ్చ హన్యాత్ । వీహి స్వాహాఽఽహుతిం జుషాణ ఇత్యాహ । ఆహుత్యైవైనగ్ం శమయతి । నార్తిమార్చ్ఛత్యధ్వర్యుర్న యజమానః । ఏకోల్ముకేన యన్తి । తద్ధి నిరృత్యై భాగధేయమ్ । ఇమాన్దిశం యన్తి । ఏషా వై నిరృత్యై దిక్ । స్వాయామేవ దిశి నిరృతిన్నిరవదయతే ॥ ౨ ॥ స్వకృత ఇరిణే జుహోతి ప్రదరే వా । ఏతద్వై నిరృత్యా ఆయతనమ్ । స్వ ఏవాయతనే నిరృతిన్నిరవదయతే । ఏష తే నిరృతే భాగ ఇత్యాహ । నిర్దిశత్యేవైనామ్ । భూతే హవిష్మత్యసీత్యాహ । భూతిమే-

వోపావర్తతే । ముఞ్చేమమగ్ంహస ఇత్యాహ । అగ్ంహస ఏ-
వైనం ముఞ్చతి । అగ్నిష్టాభ్యాఞ్జుహోతి ॥ 3 ॥ అన్తత ఏవ నిర్ఋ-
తిన్నిరవదయతే । కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషన్దక్షిణా । ఏతద్వై
నిర్ఋత్యై రూపమ్ । రూపేణైవ నిర్ఋతిన్నిరవదయతే । అప్రతీక్ష-
మాయన్తి । నిర్ఋత్యా అన్తర్హిత్యై । స్వాహా నమో య ఇ-
దఞ్చకారేతి పునరేత్య గార్హపత్యే జుహోతి । ఆహుత్యైవ నమ-
స్యన్తో గార్హపత్యముపావర్తన్తే । అనుమతేన ప్రచరతి । ఇయం
వా అనుమతిః ॥ 4 ॥ ఇయమేవాస్మై రాజ్యమనుమన్యతే । ధేను-
ర్దక్షిణా । ఇమామేవ ధేనుఙ్కురుతే । ఆదిత్యఞ్చరున్నిర్వపతి । ఉ-
భయీష్వేవ ప్రజాస్వభిషిచ్యతే । దైవీషు చ మానుషీషు చ । వ-
రో దక్షిణా । వరో హి రాజ్యగ్ం సమృద్ధ్యై । ఆగ్నావైష్ణ-
వమేకాదశకపాలన్నిర్వపతి । అగ్నిస్సర్వా దేవతాః ॥ 5 ॥
విష్ణుర్యజ్ఞః । దేవతాశ్చైవ యజ్ఞఞ్చావరున్ధే । వామనో వహీ దక్షి-
ణా । యద్వహీ । తేనాగ్నేయః । యద్వామనః । తేన వైష్ణవస్స-
మృద్ధ్యై । అగ్నీషోమీయమేకాదశకపాలన్నిర్వపతి । అగ్నీషోమా-
భ్యాం వా ఇన్ద్రో వృత్రమహన్నితి । యదగ్నీషోమీయమేకాదశకపాల
న్నిర్వపతి ॥ 6 ॥ వార్త్రఘ్నమేవ విజిత్యై । హిరణ్యన్దక్షిణా స-
మృద్ధ్యై । ఇన్ద్రో వృత్రగ్ం హత్వా । దేవతాభిశ్చేన్ద్రియేణ చ వ్యా-
ర్ధ్యత । స ఏతమైన్ద్రమేకాదశకపాలమపశ్యత్ । తన్నిరవపత్ ।
తేన వై స దేవతాశ్చేన్ద్రియఞ్చావారున్ధ । యదైన్ద్రమేకాదశ-

కపాలన్నిర్వపతి । దైవతాశ్చైవ తేనేన్ద్రియఞ్చ యజమానేఽవరు-
న్ధే । ఋషభో వహీ దక్షిణా ॥ ౭ ॥ యద్వహీ । తేనాగ్నేయః । యదృ-
షభః । తేనైన్ద్రస్సమృద్ధ్యై । ఆగ్నేయమష్టాకపాలన్నిర్వపతి । ఐ-
న్ద్రన్దధి । యదాగ్నేయో భవతి । అగ్నిర్వై యజ్ఞముఖమ్ । యజ్ఞ-
ముఖమేవర్ధిం పురస్తాద్ధత్తే । యదైన్ద్రన్దధి ॥ ౮ ॥ ఇన్ద్రియమేవావ
రున్ధే । ఋషభో వహీ దక్షిణా । యద్వహీ । తేనాగ్నేయః । యదృ-
షభః । తేనైన్ద్రస్సమృద్ధ్యై । యావతీర్వై ప్రజా ఓషధీనామహుతా-
నామాశ్నన్ । తాః పరాఽభవన్ । ఆగ్రయణం భవతి హుతాద్యా-
య । యజమానస్యాపరాభావాయ ॥ ౯ ॥ దేవా వా ఓషధీష్వాజిమ-
యుః । తా ఇన్ద్రాగ్నీ ఉదజయతామ్ । తావేతమైన్ద్రాగ్నన్ద్వాదశ-
కపాలన్నిరవృణాతామ్ । యదైన్ద్రాగ్నో భవత్యుజ్జిత్యై । ద్వాదశ-
కపాలో భవతి । ద్వాదశ మాసాస్సంవత్సరః । సంవత్సరేణైవాస్మా
అన్నమవరున్ధే । వైశ్వదేవశ్చరుర్భవతి । వైశ్వదేవం వా అన్నమ్ । అన్న-
మేవాస్మై స్వదయతి ॥ ౧౦ ॥ ప్రథమజో వథ్సో దక్షిణా సమృద్ధ్యై ।
సౌమ్యꣳ శ్యామాకఞ్చరున్నిర్వపతి । సోమో వా అకృష్టపచ్యస్య
రాజా । అకృష్టపచ్యమేవాస్మై స్వదయతి । వాసో దక్షిణా । సౌమ్యꣳ
హి దేవతయా వాసస్సమృద్ధ్యై । సరస్వత్యై చరున్నిర్వపతి । సర-
స్వతే చరుమ్ । మిథునమేవావ రున్ధే । మిథునౌ గావౌ దక్షిణా సమృ-
ద్ధ్యై । ఏతే వా ఏవ యజ్ఞముఖాదృద్ధ్యాః । యోఽగ్నేర్దేవతాయా

వతి । అష్టావేతాని హవీꣳషి భవన్తి । అష్టాక్షరా గాయత్రీ । గాయ-
త్రోఽగ్నిః । తేనైవ యజ్ఞముఖాదృధ్యా అగ్నేర్దేవతాయై నైతి ॥౧౧॥
ఈయుర్వి ష్వరవదయతేఽబ్రహ్మాభ్యాక్షుష్ణోత్యనుమతిర్దేవతా
నిర్వపతి ప్రహీ దక్షిణా యదైన్ద్రోద్ధ్యపరాభావాయ స్వదయత్తి
గావౌ దక్షిణా సమృద్ధ్యై షట్చ ॥ ౧ ॥

వైశ్వదేవేన వై ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత । తాస్సృష్టా న
ప్రాజాయన్త । సోఽగ్నిరకామయత । అహమిమాః ప్రజనయేయమితి ।
స ప్రజాపతయే శుచమదధాత్ । సోఽశోచత్ప్రజామిచ్ఛమానః । త-
స్మాద్యశ్చ ప్రజా భునక్తి యశ్చ న । తావుభౌ శోచతః ప్రజామిచ్ఛ-
మానౌ । తాస్వగ్నిమప్యసృజత్ । తా అగ్నిరధ్యైత్ ॥౧౨॥ సోమో
రేతోఽదధాత్ । సవితా ప్రాజనయత్ । సరస్వతీ వాచమదధాత్ ।
పూషాఽపోషయత్ । తే వా ఏతే త్రిస్సంవత్సరస్య ప్రయుజ్యన్తే ।
యే దేవాః పుష్టిపతయః । సంవత్సరో వై ప్రజాపతిః । సంవత్సరేణై-
వాస్మై ప్రజాః ప్రాజనయత్ । తాః ప్రజా జాతా మరుతో
ఘ్నన్ । అస్మానపి న ప్రాయుక్షతేతి ॥ ౧౩ ॥ స ఏతం ప్రజాపతి-
ర్మారుతꣳ సప్తకపాలమపశ్యత్ । తన్నిరవపత్ । తతో
వై ప్రజాభ్యోఽకల్పత । యన్మారుతో నిరుప్యతే । యజ్ఞస్య
క్ల్ప్త్యై । ప్రజానామఘాతాయ । సప్తకపాలో భవతి । సప్త
గణా వై మరుతః । గణశ ఏవాస్మై విశఙ్కల్పయతి । స ప్ర-
జాపతిరశోచత్ ॥ ౧౪ ॥ యాః పూర్వాః ప్రజా అసృక్షి । మరుత-

స్తా అవధిషుః । కథమపరాస్సృజేయేతి । తస్య శుష్మ ఆణ్డం భూత
న్నిరవర్తత । తద్వ్యదహరత్ । తదపోషయత్ । తత్ప్రాజాయత ।
ఆణ్డస్య వా ఏతద్రూపమ్ । యదామిక్షా । యద్వ్యుద్ధరతి ॥ ౧౫ ॥
ప్రజా ఏవ తద్యజమానః పోషయతి । వైశ్వదేవ్యామిక్షా భవతి ।
వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజాః । ప్రజా ఏవాస్మై ప్రజనయతి । వాజిన-
మానయతి । ప్రజాస్వేవ ప్రజాతాసు రేతో దధాతి । ద్యావాపృ-
థివ్య ఏకకపాలో భవతి । ప్రజా ఏవ ప్రజాతా ద్యావాపృథివీభ్యా-
ముభయతః పరి గృహ్ణాతి । దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్ । సోఽగ్ని-
రబ్రవీత్ ॥౧౬॥ మామగ్రే యజత । మయా ముఖేనాసురాఞ్జేష్యథేతి ।
మాం ద్వితీయమితి సోమోఽబ్రవీత् । మయా రాజ్ఞా జేష్యథేతి । మాం తృ-
తీయమితి సవితా । మయా ప్రసూతా జేష్యథేతి । మాం చతుర్థీమి-
తి సరస్వతీ । ఇన్ద్రియం వోఽహం ధాస్యామీతి । మాం పఞ్చమమి-
తి పూషా । మయా ప్రతిష్ఠయా జేష్యథేతి ॥౧౭॥ తేఽగ్నినా ముఖే-
నాసురానజయన్ । సోమేన రాజ్ఞా । సవిత్రా ప్రసూతాః । సరస్వ-
తీన్ద్రియమదధాత్ । పూషా ప్రతిష్ఠాఽఽసీత్ । తతో వై దేవా
వ్యజయన్త । యదేతాని హవీꣳషి నిరుప్యన్తే విజిత్యై । నోత్తరవేది-
ముపవపతి । పశవో వా ఉత్తరవేదిః । అజాతా ఇవ హ్యేతర్హి
పశవః ॥ ౧౮ ॥

ఐదిత్యేకోచద్వ్యుద్ధరత్యబ్రవీత్ప్రతిష్ఠయా జేష్యథేత్యేతర్-
హి పశవః ॥ ౨ ॥

త్రివృద్బర్హిర్భవతి। మాతా పితా పుత్రః। తదేవ తన్మిథు-
నమ్। ఉల్బం గర్భో జరాయు। తదేవ తన్మిథునమ్। త్రేధా బర్హి-
స్సన్నద్ధం భవతి। త్రయ ఇమే లోకాః। ఏష్వేవ లోకేషు ప్రతి తి-
ష్ఠతి। ఏకధా పునస్సన్నద్ధం భవతి। ఏక ఇవ హ్యయం లోకః ॥ ౧౯ ॥
అస్మిన్నేవ తేన లోకే ప్రతి తిష్ఠతి। ప్రసువో భవన్తి। ప్రథమజా-
మేవ పుష్టిమవ రున్ధే। ప్రథమజో వత్సో దక్షిణా సమృద్ధ్యై। పృ-
షదాజ్యం గృహ్ణాతి। పశవో వై పృషదాజ్యమ్। పశూనేవావ రున్ధే।
పఞ్చగృహీతం భవతి। పాఙ్క్తా హి పశవః। బహురూపం భవతి
॥ ౨౦ ॥ బహురూపా హి పశవస్సమృద్ధ్యై। అగ్నిం మన్థన్తి।
అగ్నిముఖా వై ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత। యదగ్నిం మన్థన్తి।
అగ్నిముఖా ఏవ తత్ప్రజా యజమానస్సృజతే। నవ ప్రయాజా
ఇజ్యన్తే। నవానూయాజాః। అష్టౌ హవీగ్ంషి। ద్వావాఘారౌ।
ద్వావాజ్యభాగౌ ॥ ౨౧ ॥ త్రిగ్ంశత్సంపద్యన్తే। త్రిగ్ంశదక్షరా వి-
రాట్। అన్నం విరాట్। విరాజైవాన్నాద్యమవ రున్ధే। యజమానో
వా ఏకకపాలః। తేజ ఆజ్యమ్। యదేకకపాల ఆజ్యమానయతి।
యజమానమేవ తేజసా సమర్ధయతి। యజమానో వా ఏకకపాలః।
పశవ ఆజ్యమ్ ॥ ౨౨ ॥ యదేకకపాల ఆజ్యమానయతి। యజమాన-
మేవ పశుభిస్సమర్ధయతి। యదల్పమానయేత్। అల్పా ఏనం పశవో౽-
భుఞ్జన్త ఉపతిష్ఠేరన్। యద్బహ్వానయేత్। బహవ ఏనం పశవో౽-
భుఞ్జన్త ఉపతిష్ఠేరన్। బహ్వానీయావిః పృష్ఠం కుర్యాత్। బహవ

ప్వైనం పశవో భుఞ్జన్త ఉపతిష్ఠన్తే । యజమానో వా ఏకకపాలః ।
యదేకకపాలస్యావద్యేత్ ॥౨౩॥ యజమానస్యావద్యేత్ । ఉద్వా మా-
ద్యేద్యజమానః । ప్ర వా మీయేత । సకృదేవ హోతవ్యః । సకృదివ హి
సువర్గో లోకః । హుత్వాఽభి జుహోతి । యజమానమేవ సువర్గం
ల్లోకఙ్గమయిత్వా । తేజసా సమర్ధయతి । యజమానో వా ఏక-
కపాలః । సువర్గో లోక ఆహవనీయః ॥ ౨౪ ॥ యదేకకపాలమా-
హవనీయే జుహోతి । యజమానమేవ సువర్గం ల్లోకఙ్గమయతి ।
యద్ధస్తేన జుహుయాత్ । సువర్గాల్లోకాద్యజమానమవవిధ్యేత్ ।
స్రుచా జుహోతి । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై । యత్ప్రాఙ్ప-
ద్యేత । దేవలోకమభిజయేత్ । యద్దక్షిణా పితృలోకమ్ । యత్ప్ర-
త్యక్ ॥ ౨౫ ॥ రక్షాంసి యజ్ఞం హన్యుః । యదుదఙ్ । మనుష్య-
లోకమభిజయేత్ । ప్రతిష్ఠితో హోతవ్యః । ఏకకపాలం వై ప్రతిష్ఠ-
న్తం ద్యావాపృథివీ అను ప్రతితిష్ఠతః । ద్యావాపృథివీ ఋతవః । ఋతూన్
యజ్ఞః । యజ్ఞం యజమానః । యజమానం ప్రజాః । తస్మాత్ప్రతి-
ష్ఠితో హోతవ్యః ॥ ౨౬ ॥ వాజినో యజతి । అగ్నిర్వాయుస్సూర్యః ।
తే వై వాజినః । తానేవ తద్యజతి । అథో ఖల్వాహుః । ఛన్దాంసి
వై వాజిన ఇతి । తాన్యేవ తద్యజతి । ఋగ్భ్యో వా ఇన్ద్రస్య హరీ
సోమపానౌ । తయోః పరిధయ ఆధానమ్ । వాజినం భాగధేయమ్ ॥
౨౭ ॥ యదప్రహృత్య పరిధీఞ్జుహుయాత్ । అన్తరాధానాభ్యాం ఘాసం
ప్రయచ్ఛేత్ । ప్రహృత్య పరిధీఞ్జుహోతి । నిరాధానాభ్యామేవ ఘాసం

ప్రయచ్ఛతి । బర్హిషి విషిఞ్చన్వాజినమానయతి। ప్రజా వై బర్హిః।
రేతో వాజినమ్। ప్రజాస్వేవ రేతో దధాతి। సముపహూయ భక్ష-
యన్తి। ఏతత్సోమపీథా హ్యేతే। అథో ఆత్మన్నేవ రేతో దధతే।
యజమాన ఉత్తమో భక్షయతి। పశవో వై వాజినమ్। యజమాన
ఏవ పశూన్ప్రతిష్ఠాపయన్తి ॥ ౨౯ ॥

శ్లోకా బహురూపం భవత్యాజ్యభాగా పశవ అజ్యమవద్యేదా-
హవనీయః ప్రత్యక్తస్మాత్త్రిష్ఠితో హోత్రవ్యో భాగధేయమేతే చ-
త్వారి చ ॥ 3 ॥

ప్రజాపతిస్సవితా భూత్వా ప్రజా అసృజత। తా ఏనమత్య-
మన్యన్త। తా అస్మాదపాక్రామన్। తా వరుణో భూత్వా ప్ర-
జా వరుణేనాగ్రాహయత్। తాః ప్రజా వరుణగృహీతాః। ప్రజా-
పతిం పునరుపాధావన్నాథమిచ్ఛమానాః। స ఏతాన్ప్రజాపతిర్వరుణ-
ప్రఘాసానపశ్యత్। తాన్నిరవపత్। తైర్వై స ప్రజా వరుణపాశాద-
ముఞ్చత్। యద్వరుణప్రఘాసా నిరుప్యన్తే ॥ ౩౦ ॥ ప్రజానామవరు-
ణగ్రాహాయ। తాసాం దక్షిణో బాహుర్న్యక్న ఆసీత్। సవ్యః ప్ర-
పృతః। స ఏతాం ద్వితీయాం దక్షిణతో వేదిముదహన్। తతో వై
స ప్రజానాం దక్షిణం బాహుం ప్రాసారయత్। యద్ద్వితీయాం ద-
క్షిణతో వేదిముద్ధన్తి। ప్రజానామేవ తద్యజమానో దక్షిణం బాహుం
ప్రసారయతి। తస్మాచ్చాతుర్మాస్యయాజ్యముష్మింల్లోక ఉభయా-
బాహుః। యజ్ఞాభిజితగ్ం హ్యస్య। పృథఙ్మాత్రే ద్వేదీ అసంభిన్నే

భవతః ॥ 30 ॥ తస్మాత్పృథమాత్రవ్యగ్ంసౌ । ఉత్తరస్యాం వేద్యాముత్తరవేదిముప వపతి । పశవో వా ఉత్తరవేదిః । పశూనేవావ రున్ద్ధే । అథో యజ్ఞపరుషోఽనన్తరిత్యై । ఏతద్బ్రాహ్మణాన్యేవ పఞ్చ హవీగ్ంషి । అథైష ఐన్ద్రాగ్నో భవతి । ప్రాణాపానౌ వా ఏతౌ దేవానామ్ । యదిన్ద్రాగ్నీ । యదైన్ద్రాగ్నో భవతి ॥ 31 ॥ ప్రాణాపానావేవావ రున్ద్ధే । ఓజో బలం వా ఏతౌ దేవానామ్ । యదిన్ద్రాగ్నీ । యదైన్ద్రాగ్నో భవతి । ఓజో బలమేవావ రున్ద్ధే । మారుత్యామిక్షా భవతి । వారుణ్యామిక్షా । మేషీ చ మేషశ్చ భవతః । మిథునాదేవ ప్రజా వరుణపాశాన్ముఞ్చతి । లోమశౌ భవతో మేధ్యత్వాయ ॥ 32 ॥ శమీపర్ణాన్యుప వపతి । ఘాసమేవాభ్యామపి యచ్ఛతి । ప్రజాపతిమన్నాద్యన్నోపానమత్ । స ఏతేన శతేధ్మేన హవిషాఽన్నాద్యమవారున్ద్ధ । యత్పరశ్శతాని శమీపర్ణాని భవన్తి । అన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యై । సౌమ్యాని వై కరీరాణి । సౌమ్యా ఖలు వా ఆహుతిర్దివో వృష్టిం చ్యావయతి । యత్కరీరాణి భవన్తి । సౌమ్యయైవాహుత్యా దివో వృష్టిమవ రున్ద్ధే । కాయ ఏకకపాలో భవతి । ప్రజానాం కన్త్వాయ । ప్రతిపూరుషం కరమ్భపాత్రాణి భవన్తి । జాతా ఏవ ప్రజా వరుణపాశాన్ముఞ్చతి । ఏకమతిరిక్తమ్ । జనిష్యమాణా ఏవ ప్రజా వరుణపాశాన్ముఞ్చతి ॥ 33 ॥

నిరుప్యన్తే భవతో భవతి మేధ్యత్వాయ రున్ద్ధే షట్చ ॥ ४ ॥

ఉత్తరస్యాం వేద్యామన్యాని హవీగ్ంషి సాదయతి । దక్షిణా-

యాం మారుతీమ్ । అపధురమేవైనా యునక్తి । అథో ఓజ ఏవా-
స్తామవ హరతి । తస్మాద్బ్రాహ్మణశ్చ క్షత్రియశ్చ విశోఽన్యతోపక్షి-
ణః । మారుత్యా పూర్వయా ప్రచరతి । అనృతమేవావ యజతే ।
వారుణ్యోత్తరయా । అన్తత ఏవ వరుణమవ యజతే । యదేవాధ్వ-
ర్యుః కరోతి ॥ ౩౪ ॥ తత్ప్రతిప్రస్థాతా కరోతి । తస్మాద్యచ్ఛ్రేయాన్క-
రోతి । తత్పాపీయాన్కరోతి । పత్నీం వాచయతి । మేధ్యామేవైనాం
కరోతి । అథో తప ఏవైనాముప నయతి । యజ్జారగ్ం సన్తన్న
ప్రబ్రూయాత్ । ప్రియం జ్ఞాతిగ్ం రున్ధ్యాత్ । అసౌ మే జార ఇతి నిర్ది-
శేత్ । నిర్దిశ్యైవైనం వరుణపాశేన గ్రాహయతి ॥ ౩౫ ॥ ప్రఘా-
స్యాన్ హవామహ ఇతి పత్నీముదానయతి । అహ్వతైవైనామ్ ।
యత్పత్నీ పురోనువాక్యామనుబ్రూయాత్ । నిర్వీర్యో యజమాన-
స్స్యాత్ । యజమానోఽన్వాహ । ఆత్మన్నేవ వీర్యం ధత్తే । ఉభౌ
యాజ్యాగ్ం సవీర్యత్వాయ । యద్గ్రామే యదరణ్య ఇత్యాహ ।
యథోదితమేవ వరుణమవ యజతే । యజమానదేవత్యో వా ఆహవ-
నీయః ॥ ౩౬ ॥ భ్రాతృవ్యదేవత్యో దక్షిణః । యదాహవనీయే జుహు-
యాత్ । యజమానం వరుణపాశేన గ్రాహయేత్ । దక్షిణేఽగ్నౌ జు-
హోతి । భ్రాతృవ్యమేవ వరుణపాశేన గ్రాహయతి । శూర్పేణ జు-
హోతి । అన్నమేవ వరుణమవ యజతే । శీర్షన్నధి నిధాయ జుహోతి ।
శీర్షత ఏవ వరుణమవ యజతే । ప్రత్యఙ్తిష్ఠఞ్జుహోతి ॥ ౩౭ ॥ ప్రత్య-
ఙ్ఙేవ వరుణపాశాన్నిర్ముచ్యతే । అక్రన్కర్మ కర్మకృత ఇత్యాహ ।

ద్దేవైతదృణన్నిరవదాయ। అనృణా గృహానుపప్రేతేతి వావైతదాహ। వరుణగృహీతస్త్వా ఏతద్యజ్ఞస్య । యద్యజుషాఽగృహీతస్యాతిరిచ్యతే । తుషాశ్చ నిష్కాసశ్చ । తుషైశ్చ నిష్కాసేన చావభృథమవైతి। వరుణగృహీతేనైవ వరుణమవయజతే। అపోఽవభృథమవైతి ॥ ౩౮ ॥ అప్సు వై వరుణః । సాక్షాదేవ వరుణమవయజతే । ప్రతియుతో వరుణస్య పాశ ఇత్యాహ । వరుణపాశాదేవ నిర్ముచ్యతే। అప్రతీక్షమాయన్తి। వరుణస్యాన్తర్హిత్యై। ఏధోఽస్యేధిషీమహీత్యాహ । సమిధైవాగ్నిన్నమస్యన్త ఉపాయన్తి। తేజోఽసి తేజో మయి ధేహీత్యాహ । తేజ ఏవాత్మన్ధత్తే ॥ ౩౯ ॥

కరోతి గార్హపత్యమాహవనీయస్త్వమగ్నే సుహోత్రోఽపోఽవభృథమవైతి ధత్తే ॥ ౪ ॥

దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్ । సోఽగ్నిరబ్రవీత్ । మమేయమనీకవతీ తనూః। తాం ప్రీణీత। అథాసురానభి భవిష్యథేతి। తే దేవా అగ్నయేఽనీకవతే పురోడాశమష్టాకపాలన్నిరవపన్ । సోఽగ్నిరనీకవాన్థ్స్వేన భాగధేయేన ప్రీతః। చతుర్ధాఽనీకాన్యజనయత। తతో దేవా అభవన్ । పరాఽసురాః ॥ ౪౦ ॥ యదగ్నయేఽనీకవతే పురోడాశమష్టాకపాలన్నిర్వపతి । అగ్నిమేవానీకవన్తగ్ంస్వేన భాగధేయేన ప్రీణాతి। సోఽగ్నిరనీకవాన్థ్స్వేన భాగధేయేన ప్రీతః। చతుర్ధాఽనీకాని జనయతే । అసౌ వా ఆదిత్యోఽగ్నిరనీకవాన్ । తస్య రశ్మయోఽనీకాని । సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతా

తా నిర్వపతి । ప్రాతర్దేవాస్మా అనీకాని జనయతి । తేఽసురాః పరా-
జిత్వా యన్తః । ద్యావాపృథివీ ఉపాశ్రయన్ ॥ ౪౧ ॥ తే దేవా
మరుద్భ్యస్స్వతపసేభ్యశ్చరున్నిరవపన్ । తాన్ద్యావాపృథివీభ్యా-
మేవోభయతస్సమతపన్ । యన్మరుద్భ్యస్స్వతపసేభ్యశ్చరున్నిర్వ-
పతి । ద్యావాపృథివీభ్యామేవ తదుభయతో యజమానో భ్రాతృవ్యా-
న్థ్సన్తపతి । మధ్యన్దినే నిర్వపతి । తర్హి హి తేక్ష్ణిష్ఠన్తపతి । చరుర్భవతి ।
సర్వత ఏవైనాన్థ్సన్తపతి । తే దేవాః శ్వోవిజయినస్సన్తః । పర్యాసా-
ష్టుగ్ధే గృహమేధీయఞ్చరున్నిరవపన్ ॥ ౪౨ ॥ ఆశితా ఏవాద్యోప-
వసామ । కస్య వాఽహేదమ్ । కస్య వా శ్వో భవితేతి । స శృ-
తోఽభవత్ । తస్యాహుతస్య నాశ్నన్ । న హి దేవా అహుత-
స్యాశ్నన్తి । తేఽబ్రువన్ । కస్మా ఇమగ్ంహోష్యామ ఇతి । మరు-
ద్భ్యో గృహమేధిభ్య ఇత్యబ్రువన్ । తం మరుద్భ్యో గృహమేధి-
భ్యోఽజుహవుః ॥ ౪౩ ॥ తతో దేవా అభవన్ । పరాఽసురాః । యస్యై-
వంవిదుషో మరుద్భ్యో గృహమేధిభ్యో గృహే జుహ్వతి । భవత్యా-
త్మనా । పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి । యద్వై యజ్ఞస్య పాకత్రా
క్రియతే । పశవ్యన్తత్ । పాకత్రా వా ఏతత్క్రియతే । యన్నే-
ధ్మాబర్హిర్భవతి । న సామిధేనీరన్వాహ ॥ ౪౪ ॥ న ప్రయాజా ఇజ్య-
న్తే । నానూయాజాః । య ఏవం వేద । పశుమాన్భవతి । ఆజ్యభాగౌ
యజతి । యజ్ఞస్యైవ చక్షుషీ నాన్తరేతి । మరుతో గృహమేధినో
యజతి । భాగధేయేనైవైనాన్థ్సమర్ధయతి । అగ్నిగ్ం స్విష్టకృత

యజతి ప్రతిష్ఠిత్యై । ఇడాన్తో భవతి । పశవో వా ఇడా । పశుష్వేవో-పరిష్టాత్ప్రతి తిష్ఠతి ॥ ౮౫ ॥

అసురా అశ్రయన్గృహమేధీయఞ్చరున్నిరవపన్నజుహావుర్నాన్వా-హేడాన్తో భవతి ద్వే చ ॥ ౬ ॥

యత్పత్నీ గృహమేధీయస్యాశ్నీయాత් । గృహమేధ్యేవ స్యాత్ । వి త్వస్య యజ్ఞ ఋధ్యేత । యన్నాశ్నీయాత్ । అగృహ-మేధీ స్యాత్ । నాస్య యజ్ఞో వ్యృద్ధ్యేత । ప్రతివేశం పచేయుః । తస్యాశ్నీయాత్ । గృహమేధ్యేవ భవతి । నాస్య యజ్ఞో వ్యృధ్యతే ॥ ౮౬ ॥ తే దేవా గృహమేధీయేనేష్ట్వా । ఆశితా అభవన్ । ఆఞ్జ-తాభ్యఞ్జత । అను వత్సానవాసయన్ । తేభ్యోఽసురాః క్షుధం ప్రాహిణ్వన్ । సా దేవేషు లోకమవిత్వా । అసురాన్పునరగచ్ఛత్ । గృహమేధీయేనేష్ట్వా । ఆశితా భవన్తి । ఆఞ్జతేఽభ్యఞ్జతే ॥ ౮౭ ॥ అను వత్సాన్వాసయన్తి । భ్రాతృవ్యాయైవ తద్యజమానః క్షుధం ప్రహిణోతి । తే దేవా గృహమేధీయేనేష్ట్వా । ఇన్ద్రియ నిష్కాస న్యదధుః । అస్మానేవ శ్వ ఇన్ద్రో నిహితభాగ ఉపావర్తితేతి । తా-నిన్ద్రో నిహితభాగ ఉపావర్తత । గృహమేధీయేనేష్ట్వా । ఇన్ద్రియ నిష్కాసన్నిదధ్యాత్ । ఇన్ద్ర ఏవైనన్నిహితభాగ ఉపావర్తతే । గార్హపత్యే జుహోతి ॥ ౮౮ ॥ భాగధేయేనైవైనగ్ం సమర్ధయతి । ఋషభమాహ్వయతి । వషట్కార ఏవాస్య సః । అథో ఇన్ద్రియమేవ త-ద్వీర్యయజమానో భ్రాతృవ్యస్య వృఙ్క్తే । ఇన్ద్రో వృత్రగ్ం హత్వా ।

పరాం పరావతమగచ్ఛత్ । అపారాధమితి మన్యమానః । సోఽబ్రవీత్ ।
క ఇదం వేదిష్యతీతి । తేఽబ్రువన్మరుతో వరం వృణామహై ॥ ౮౯ ॥ అథ
వయం వేదామ । అస్మభ్యమేవ ప్రథమగ్ం హవిర్నిరుప్యాతా ఇతి । త ఏన-
మధ్యక్రీడన్ । తత్క్రీడినాం క్రీడిత్వమ్ । యన్మరుద్భ్యః క్రీడిభ్యః ప్రథమ-
గ్ం హవిర్నిరుప్యతే విజిత్యై । సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతా నిర్వపతి ।
ఏతస్మిన్వై లోక ఇన్ద్రో వృత్రమహన్థ్సమృద్ధ్యై । ఏతద్బ్రాహ్మణా-
న్యేవ పఞ్చ హవీగ్ంషి । ఏతద్బ్రాహ్మణ ఐన్ద్రాగ్నః । అథైష ఐన్ద్రశ్చరు-
ర్భవతి ॥ ౯౦ ॥ ఉద్ధారం వా ఏతమిన్ద్ర ఉదహారత । వృత్రగ్ం
హత్వా । అన్యాసు దేవతాస్వధి । యదేష ఐన్ద్రశ్చరుర్భవతి । ఉద్ధా-
రమేవ తం యజమాన ఉద్ధరతే । అన్యాసు ప్రజాస్వధి । వైశ్వకర్మణ
ఏకకపాలో భవతి । విశ్వాన్యేవ తేన కర్మాణి యజమానోఽవ-
రున్ధే ॥ ౯౧ ॥

బుద్ధ్యై తేఽభ్యజ్ఞాతే జుహోతి వృణామహై భవత్యష్టౌ చ ॥౭॥

వైశ్వదేవేన వై ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత । తా వరుణప్రఘా-
సైర్వరుణపాశాదముఞ్చత్ । సాకమేధైః ప్రత్యస్థాపయత్ । త్ర్యమ్బకై
రుద్రన్నిరవాదయత । పితృయజ్ఞేన సువర్గఁల్లోకమగమయత్ ।
యద్వైశ్వదేవేన యజతే । ప్రజా ఏవ తద్యజమానః సృజతే । తా
వరుణప్రఘాసైర్వరుణపాశాన్ముఞ్చతి । సాకమేధైః ప్రతిష్ఠాపయతి ।
త్ర్యమ్బకై రుద్రన్నిరవదయతే ॥ ౯౨ ॥ పితృయజ్ఞేన సువర్గఁ
ల్లోకఙ్గమయతి । దక్షిణతః ప్రాచీనావీతీ నిర్వపతి । దక్షిణావృద్ధి

పితౄణామ్ । అనాదృత్య తత్ । ఉత్తరత ఏవోపవీయ నిర్వపేత్ । ఉభయే హి దేవాశ్చ పితరశ్చేజ్యన్తే । అథో యదేవ దక్షిణార్ధే౽ధి శ్రయతి । తేన దక్షిణావృత్ । సోమాయ పితృమతే పురోడాశగ్ం షట్కపాలన్నిర్వపతి । సంవథ్సరో వై సోమః పితృమాన్ ॥ ౧౩ ॥ సంవథ్సరమేవ ప్రీణాతి । పితృభ్యో బర్హిషద్భ్యో ధానాః । మాసా వై పితరో బర్హిషదః । మాసానేవ ప్రీణాతి । యస్మిన్వా ఋతౌ పురుషః ప్రమీయతే । సో౽స్యాముష్మింల్లోకే భవతి । బహురూపా ధానా భవన్తి । అహోరాత్రాణామభిజిత్యై । పితృభ్యో౽గ్నిష్వాత్తేభ్యో మన్థమ్ । అర్ధమాసా వై పితరో౽గ్నిష్వాత్తాః ॥ ౧౪ ॥ అర్ధమాసానేవ ప్రీణాతి । అభివాన్యాయై దుగ్ధే భవతి । సా హి పితృదేవత్యన్దుహే । యత్పూర్ణమ్ । తన్మనుష్యాణామ్ । ఉపర్యర్ధో దేవానామ్ । అర్ధః పితౄణామ్ । అర్ధ ఉపమన్థతి । అర్ధో హి పితౄణామ్ । ఏకస్యోపమన్థతి ॥ ౧౫ ॥ ఏకా హి పితౄణామ్ । దక్షిణోపమన్థతి । దక్షిణావృద్ధి పితౄణామ్ । అనారభ్యోపమన్థతి । తద్ధి పితౄన్గచ్ఛతి । ఇమాన్దిశవ్వేదిముద్ధన్తి । ఉభయే హి దేవాశ్చ పితరశ్చేజ్యన్తే । చతుస్స్రక్తిర్భవతి । సర్వా హ్యనుదిశః పితరః । అఖాతా భవతి ॥ ౧౬ ॥ ఖాతా హి దేవానామ్ । మధ్యతో౽గ్నిరాధీయతే । అన్తతో హి దేవానామాధీయతే । వర్షీయానిధ్మ ఇధ్మాద్భవతి వ్యావృత్త్యై । పరి శ్రయతి । అన్తర్హితో హి పితృలోకో మనుష్యలోకాత్ । యత్పురుషి దినమ్। తద్దేవానామ్। యదన్తరా

తన్మనుష్యాణామ్ ॥౫౭॥ యత్సమూలమ్ । తత్పితౄణామ్ । సమూలం బర్హి-
ర్భవతి వ్యావృత్త్యై । దక్షిణా స్తృణాతి । దక్షిణావృద్ధి పితౄణామ్ ।
త్రిః పర్యేతి । తృతీయే వా ఇతో లోకే పితరః । తానేవ ప్రీణాతి ।
త్రిః పునః పర్యేతి । షట్సం పద్యన్తే ॥౫౮॥ [illegible] షడ్వా ఋతవః ।
ఋతూనేవ ప్రీణాతి । యత్ప్రస్తరయజుషా గృహ్ణీయాత్ । ప్ర-
మాయుకో యజమానస్స్యాత్ । యన్న గృహ్ణీయాత్ । అనాయ-
తనస్స్యాత్ । తూష్ణీమేవ న్యస్యేత్ । న ప్రమాయుకో భవతి ।
నానాయతనః । యత్త్రీన్పరిధీన్పరిదధ్యాత్ ॥౫౯॥ మృత్యునా
యజమానం పరిగృహ్ణీయాత్ । యన్న పరిదధ్యాత్ । రక్షాగ్ంసి
యజ్ఞగ్ం హన్యుః । ద్వౌ పరిధీ పరిదధాతి । రక్షసామపహత్యై ।
అథో మృత్యోరేవ యజమానముత్సృజతి । యత్త్రీణిత్రీణి హవీగ్ంష్యు-
దాహరేయుః । త్రయస్త్రయ ఏషాగ్ం సాకం ప్రమీయేరన్ ।
ఏకైకమనూచీనాన్యుదాహరన్తి । ఏకైక ఏవైషామన్వఞ్చః ప్రమీ-
యతే । కశిపు కశిపవ్యాయ । ఉపబర్హణముపబర్హణాయ ।
ఆఞ్జనమాఞ్జనాయ । అభ్యఞ్జనమభ్యఞ్జనాయ । యథాభాగమేవై-
నాన్ప్రీణాతి ॥౬౦॥

స్థిరవదయతే పితౄమానగ్నిష్వాత్తా ఏకత్యోప మన్థత్యఖాతా
భవతి మనుష్యాణాం పద్యన్తే పరిదధ్యాన్మ్రియతై పఞ్చ చ ॥౮॥

అగ్నయే దేవేభ్యః పితృభ్యస్సమిధ్యమానాయానుబ్రూహీ-
త్యాహ । ఉభయే హి దేవాశ్చ పితరశ్చేజ్యన్తే । ఏకామన్వాహ ।

ఏకా హి పితౄణామ్ । త్రిరన్యాహ । త్రిర్ హి దేవానామ్ । ఆఘా-
రావాఘారయతి । యజ్ఞస్య పరుషోరనన్తరిత్యై । నార్ షేయం వృణీతే ।
న హోతారమ్ ॥ ౬౧ ॥ యదార్ షేయం వృణీత । యద్ధో-
తారమ్ । ప్రమాయుకో యజమానస్స్యాత్ । ప్రమాయుకో
హోతా । తస్మాన్న వృణీతే । యజమానస్య హోతుర్గోపీథాయ ।
అప బర్ హిషః ప్రయాజాన్ యజతి । ప్రజా వై బర్ హిః ।
ప్రజా ఏవ మృత్యోరుత్సృజతి । ఆజ్యభాగౌ యజతి ॥ ౬౨ ॥
యజ్ఞస్యైవ చక్షుషీ నాన్తరేతి । ప్రాచీనావీతీ సోమం యజతి । పితృ-
దేవత్యో హి । ఏషాఽఽహుతిః । పఞ్చకృత్వోఽవద్యతి । పఞ్చ
హ్యేతా దేవతాః । ద్వే పురోఽనువాక్యే । యాజ్యా దేవతా వష-
ట్కారః । తా ఏవ ప్రీణాతి । సన్తతమవద్యతి ॥ ౬౩ ॥ ఋతూనాగ్ం
సన్తత్యై । పితృభ్యః పూర్వయా పురోఽనువాక్యయాఽఽహ ।
ప్రణయతి ద్వితీయయా । గమయతి యాజ్యయా । తృతీయే వా ఇతో
లోకే పితరః । అహ్న ఏవైనాన్పూర్వయా పురోఽనువాక్యయాఽఽ-
నయతి । రాత్రియై ద్వితీయయా । ఏవైనాన్ యాజ్యయా
గమయతి । దక్షిణతోఽవదాయ । ఉదఙ్ఙతి క్రామతి వ్యావృత్త్యై
॥ ౬౪ ॥ ఆ స్వధేత్యాశ్రావయతి । అస్తు స్వధేతి ప్రత్యాశ్రావ-
యతి । స్వధా నమ ఇతి వషట్కరోతి । స్వధాకారో హి పితౄణామ్ ।
సోమమగ్రే యజతి । సోమప్రయాజా హి పితరః । సోమం పితృమ-
న్తం యజతి । సంవత్సరో వై సోమః పితృమాన్ । సంవత్సరమేవ

తద్యజతి । పిత్రృన్బర్హిషదో యజతి ॥ ౬౫ ॥ యే వై యజ్వా-
నః । తే పితరో బర్హిషదః । తానేవ తద్యజతి । పిత్రృనగ్నిష్వా-
త్తాన్ యజతి । యే వా అయజ్వానో గృహమేధినః । తే పితరోఽ-
గ్నిష్వాత్తాః । తానేవ తద్యజతి । అగ్నిం కవ్యవాహనం యజతి । య
ఏవ పిత్రృణామగ్నిః । తమేవ తద్యజతి ॥ ౬౬ ॥ అథో యథాఽగ్ని-
గ్ం స్విష్టకృతం యజతి । తాదృగేవ తత్ । ఏతత్తే తత యే చ
త్వామన్వితి త్రిసృషు స్రక్తీషు నిదధాతి । తస్మాదా తృతీయాత్పు-
రుషాన్నామ న గృహ్ణన్తి । ఏతావన్తో హీజ్యన్తే । అత్ర పితరో య-
థా భాగం మన్దధ్వమిత్యాహ । హ్రీకా హి పితరః । ఉదఞ్చో నిష్క్రా-
మన్తి । ఏషా వై మనుష్యాణాం దిక్ । స్వామేవ తద్దిశమనునిష్క్రా-
మన్తి ॥ ౬౭ ॥ ఆహవనీయముపతిష్ఠన్తే । న్యేవాస్మై తద్ధ్నువతే ।
యత్సత్యాహవనీయే । అథాన్యత్ర చరన్తి । ఆతమితోరుపతిష్ఠన్తే ।
అగ్నిమేవోపద్రష్టారం కృత్వా । పిత్రృన్నిరవదయన్తే । అన్త-
ర్వా ఏతే ప్రాణానాగచ్ఛన్తి । య ఆతమితోరుపతిష్ఠన్తే । సుసన్దృ-
శం త్వా వయమిత్యాహ ॥ ౬౮ ॥ ప్రాణో వై సుసన్దృక్ । ప్రా-
ణమేవాత్మన్దధతే । యోజా న్విన్ద్ర తే హరీ ఇత్యాహ । ప్రాణ-
మేవ పునరయుక్త । అక్షన్నమీమదన్త హీతి గార్హపత్యముప
తిష్ఠన్తే । అక్షన్నమీమదన్తాథ త్వోపతిష్ఠామహా ఇతి వావైతదాహ ।
అమీమదన్త పితరస్సోమ్యా ఇత్యభి ప్రపద్యన్తే । అమీమదన్త పిత-
రోఽథ త్వాఽభి ప్రపద్యామహా ఇతి వావైతదాహ । అపః పరిషిఞ్చతి ॥

మార్జయన్త్యేవైనాన్ ॥౬౯॥ అథో తర్పయత్యేవ । తృప్యతి ప్ర-
జయా పశుభిః । య ఏవం వేద । ఉప బర్హిషావనూయాజౌ యజతి ।
ప్రజా వై బర్హిః । ప్రజా ఏవ మృత్యోరుత్సృజతి । చతురః
ప్రయాజాన్ యజతి । ద్వావనూయాజౌ । షట్థ్సం పద్యన్తే । షడ్వా
ఋతవః ॥౭౦॥ ఋతూనేవ ప్రీణాతి । న పత్న్యన్వాస్తే । న సయా-
జయన్తి । యత్పత్న్యన్వాసీత । యథ్సంయాజయేయుః । ప్రమా-
యుకా స్యాత్ । తస్మాన్నాన్వాస్తే । న సయాజయన్తి । పత్ని-
యై గోపీథాయ ॥ ౭౧ ॥

హోతారమాజ్యభాగౌ యజతి పన్తమేవ ద్యతి వ్యావృ-
త్త్యై బర్హిషదో యజతి తస్మిన్నేవ తద్యజత్యను నిష్క్రమన్త్యష్టాహి-
నా న్యృతవో నవ చ ॥ ౯ ॥

ప్రతిపూరుషమేకకపాలాన్నిర్వపతి । జాతా ఏవ ప్రజా
రుద్రాన్నిరవదయతే । ఏకమతిరిక్తమ్ । జనిష్యమాణా ఏవ ప్రజా
రుద్రాన్నిరవదయతే । ఏకకపాలా భవన్తి । ఏకధైవ రుద్రన్నిర-
వదయతే । నాభిఘారయతి । యదభిఘారయేత్ । అన్తరవచారిణ-
గ్ం రుద్రఙ్కుర్యాత్ । ఏకోల్ముకేన యన్తి ॥ ౭౨ ॥ తద్ధి రుద్రస్య
భాగధేయమ్ । ఇమాన్దిశం యన్తి । ఏషా వై రుద్రస్య దిక్ ।
స్వాయామేవ దిశి రుద్రన్నిరవదయతే । రుద్రో వా అపశుకాయా
ఆహుత్యై నాతిష్ఠత । అసౌ తే పశురితి నిర్దిశేద్యన్ద్విష్యాత్ ।
యమేవ ద్వేష్టి । తమస్మై పశున్నిర్దిశతి । యది న ద్విష్యాత్ ।

ఆఖుస్తే పశురితి బ్రూయాత్ ॥ ౭౩ ॥ న గ్రామ్యాన్పశూన్ హినస్తి ।
నారణ్యాన్ । చతుష్పథే జుహోతి । ఏష వా అగ్నీనాం పడ్బీశో
నామ। అగ్నివత్యేవ జుహోతి। మధ్యమేన పర్ణేన జుహోతి। స్రుగ్ఘ్యే-
షా । అథో ఖలు । అన్తమేనైవ హోతవ్యమ్ । అన్తత ఏవ రుద్ర
న్నిరవదయతే ॥ ౭౪ ॥ ఏష తే రుద్ర భాగస్సహ స్వస్రాఽమ్బిక-
యేత్యాహ । శరద్వా అస్యామ్బికా స్వసా । తయా వా ఏష హినస్తి ।
యగ్ం హినస్తి । తయైవైనగ్ం సహ శమయతి । భేషజఙ్గవ ఇ-
త్యాహ । యావన్త ఏవ గ్రామ్యాః పశవః । తేభ్యో భేషజఙ్కరోతి ।
అవామ్బ రుద్రమదిమహీత్యాహ । ఆశిషమేవైతామాశాస్తే ॥ ౭౫ ॥
త్ర్యమ్బకయజామహ ఇత్యాహ । మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽమృ-
తాదితి వావైతదాహ । ఉత్కిరన్తి । భగస్య లీప్సన్తే । మూతే
కృత్వాఽఽసజన్తి । యథాజనయతేఽవసఙ్కరోతి । తాదృగేవ
తత్ । ఏష తే రుద్ర భాగ ఇత్యాహ నిరవత్త్యై । అప్రతీక్షమాయ-
న్తి । అపః పరిషిఞ్చతి । రుద్రస్యాన్తర్హిత్యై । ప్ర వా ఏతేఽస్మా-
ల్లోకాచ్చ్యవన్తే । యే త్ర్యమ్బకైశ్చరన్తి । ఆదిత్యఞ్చరుం పునరేత్య
నిర్వపతి । ఇయం వా అదితిః । అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠన్తి ॥ ౭౬ ॥

యన్తి బ్రూయాన్నిరవదయతే శాస్తే సిఞ్చతి షట్చ ॥ ౧౦ ॥

అనుమత్యై వైశ్వదేవేన తాస్సప్తా త్రివృత్ప్రజాపతిస్స-
వితోత్తరస్యాన్దేవాసురాస్సోఽగ్నిర్యత్పత్నీ వైశ్వదేవేన తావరుణ-
ప్రఘాసైరగ్నయే దేవేభ్యః ప్రతిపూరుషమన్తే ॥ ౧౦ ॥

అనుమత్యై ప్రథమజో వత్సో బహురూపా హి పశవస్తస్మా-
త్పృథమాత్రయద్గ్నయేఽనీకవత ఉద్ధారవా అగ్నయే దేవేభ్య
ఋతూన్నేవ షట్థ్సత్తరిః । అనుమత్యై ప్రతితిష్ఠన్తి ॥ ౨౮ ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

సప్తమప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ ఏతద్బ్రాహ్మణాన్యేవ పఞ్చహవీగ్ంషి । అథై-
న్ద్రాగ్నియ శునాసీరాయ పురోడాశన్ద్వాదశకపాలన్నిర్వపతి ।
సంవథ్సరో వా ఇన్ద్రశ్శునాసీరః । సంవథ్సరేణైవాస్మా అన్న-
మవ రున్ధే । వాయవ్యం పయో భవతి । వాయుర్వై వృష్ట్యై
ప్రదాపయితా । స ఏవాస్మై వృష్టిం ప్రదాపయతి । సౌర్య
ఏకకపాలో భవతి । సూర్యేణ వా అముష్మిల్లోకే వృష్టిర్ధృ-
తా । స ఏవాస్మై వృష్టిన్నియచ్ఛతి ॥౧॥ ద్వాదశగవగ్ం సీరన్దక్షిణా
సమృద్ధ్యై । దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్ । తే దేవా అగ్నిమబ్రువన్ ।
త్వయా వీరేణాసురానభిభవామేతి । సోఽబ్రవీత్ । త్రేధాఽ-
హమాత్మానం వికరిష్య ఇతి । స త్రేధాఽఽత్మానం వ్యకు-
రుత । అగ్నిన్తృతీయమ్ । రుద్రన్తృతీయమ్ । వరుణన్తృతీ-